

COMPASSIE

Protestantse Gemeente Ede

juni 2025, nr 8

Thema:
Wat mij in beweging zet

Marieke de Haan
voelt zich als koster
op haar plek

De kerk is open
De buurt ontmoeten
in de kerk

Hans Nagtegaal
aan het roer van
de PGE

INHOUD

Voorwoord Wnd. voorzitter van de PGE	03
In beweging komen naar een nieuw begin door ds. Jan Overbeeke	06
Bewegen is zegen Waardoor komt iemand in beweging?	10
Recept Koek voor de Geest	14
Con passione Een gemeentelid vertelt over haar passie	15
 Het heeft Zijne Majesteit de Koning ... Lid in de Orde van Oranje-Nassau	18
Gedicht Mijn beste ik	20
Doen we genoeg? Genoeg te doen buiten de kerk	22
Contact en colofon	23

Foto voorpagina:
Wim den Ouden en Gerda Smits

08

Marieke de Haan
voelt zich als koster
op haar plek

04

16

**De buurt
ontmoeten
in de kerk**

12

Hans Nagtegaal
aan het roer van
de PGE

Wim den Ouden en Gerda Smits
blikken wekelijks terug op het
mooie van de PGE

Van Pasen naar Pinksteren... met compassie?

Iemand zei tegen me: "Pasen is gewoon het belangrijkste feest in het kerkelijk jaar..." En toen ik dat overdacht, begreep ik het uitgangspunt. Immers de Here Jezus overwon de dood en gaf ons daardoor ook een perspectief in ons leven.

Onvoorstelbaar dat je op aarde komt met een opdracht en door de mensen eerst op handen wordt gedragen, maar uiteindelijk overgeleverd wordt en dat de keuze Barabbas of Jezus voor de mensen vanzelfsprekend was.

Als we ernaar kijken: onvoorstelbaar, maar het gebeurde... Compassie is dan een vorm van empathie, waarbij iemand meevoelt met het lijden van een ander. Medeleven wordt vaak beschouwd als een deel van het begrip liefde. Wij voelen veel compassie bij het verhaal van Jezus.

Binnen onze kerk zijn we op weg naar eenwording, en dat is best lastig, maar als we echt open staan voor elkaar, dan kan die samenwerking tot volle bloei komen.

Immers compassie is het vermogen dat in aanleg bij iedereen aanwezig is, maar dat vaak om allerlei redenen niet tot (volle) bloei komt...

Compassie kent ook de betekenis: belangstelling, genade, medeleven, mededogen, erbarmen, ontferming, barmhartigheid.

Leven vanuit compassie betekent dan dat je liefdevol, mild zonder oordeel naar jezelf en anderen bent. Het begint eigenlijk met zelfcompassie. Als je compassie hebt met jezelf, mag je er zijn zoals je bent, met al je plussen en minnen.

Hierdoor vind je jezelf trouwens meer de moeite waard...

De opstanding van de Here Jezus, het perspectief voor ons, dat brengt ons vanzelf bij Pinksteren. Het einde van de paastijd. Het feest van de komst van de Heilige Geest, die kwam om ons te helpen als Jezus niet meer bij ons was.

Hierbij een oproep aan gemeenteleden om te reageren op de inhoud, c.q. mee te doen aan de rubriek 'con passione' via e-mailadres compassie@pgede.nl.

Veel leesplezier gewenst in deze prachtige compassie!!

Hans Nagtegaal,
Wnd. voorzitter PGE

Wekelijkse terugblik op het mooie in de PGE

Iedere woensdagmiddag verschijnt het E-mailbericht van de PGE, met het weeknieuws en de orde van dienst. Vast onderdeel in het weeknieuws is de terugblik door Wim den Ouden (77 jaar) en Gerda Smits (74 jaar).

Door Han Pol

'Graag zou ik duidelijk willen maken dat Gerda en ik geen echtpaar zijn, maar slechts verbonden zijn door onze wekelijkse terugblik', was de boodschap van Wim. En tevens de aanleiding voor dit gesprek met Gerda en Wim. Centraal daarin hun wekelijkse bijdrage aan meer verbinding tussen gemeenteleden in de PGE.

corona

Wim: 'Ik heb heel lang in de Beatrixkerk gekerkt. In 2006 verhuisden Tiny, mijn vrouw, en ik naar de Lange Akkers, in 'Noord'. Vanaf toen gingen we naar de Noorderkerk. En daar kwam ik Gerda en haar man Dolf tegen.' Gerda: 'Dat was de tijd met Caroline Oosterveen als predikant, een heel fijne tijd. Vanaf corona werkten Wim en ik aan de wekelijkse wijkbrief van 'Noord'. Wim: 'De kerkdiensten vielen weg en we vonden dat we toch contact met de gemeente moesten houden. Toen zijn we wijkbrieven gaan versturen. Dat hebben we enige jaren met z'n tweeën gedaan.' Gerda: 'Dat klikte gewoon. Wij wisten van elkaar wat we bedoelden.'

Er was altijd een verhaal van Wim. En Caroline had vanuit de kerkdiensten haar verhaal'.

in beeld vangen

Gerda vertelt over haar achtergrond: 'Ik woon hier in Ede al 52 jaar. Ik kom uit de Achterhoek. De kerk hier was een enorme switch, van gereformeerd Achterhoek naar gereformeerd Ede!' Gerda werkte jaren lang als preventieassistente bij een tandarts in Ede. Wim werkte een groot deel van zijn werkzame leven als wiskundedocent bij het Marnix College. Beiden zijn nu met pensioen. Stilzitten is er niet bij. Terug naar hun wekelijkse bijdrage: Gerda: 'Wim doet de teksten. En ik de lay-out en de afbeeldingen. Ik verdiep me in de verhalen van Wim, probeer me te verplaatsen in de bedoeling van het verhaal om dat in beeld te vangen zodat de mensen getrokken worden om het te lezen.' Wim: Toen we de Noorderkerk verlieten en naar vierplek Noord en Zuid gingen, vroegen we ons af: wat missen we nu eigenlijk? Het antwoord: Het verslag doen van bijzondere ervaringen in onze kerk. Mensen die niet naar de kerk kunnen komen of een activiteit gemist hebben, vinden het fijn om te weten wat er gebeurd is. Op 3 december 2023 schreef ik mijn eerste bijdrage, over de Bach-cantate in de Oude Kerk en de laatste zondag van het kerkelijk jaar in De Open Hof. Bijzondere diensten, gemeenteberaad, Inspiratieplein, de veertigdagenkalender, Samen-op-weg..., stuk-voor-stuk dankbare kost voor de wekelijkse terugblik.

schouderklopjes

Wat mij altijd opvalt, is de positieve toon van de verhalen. Wim: Het is een bewuste keuze om het positieve naar voren te brengen. Op tv zie ik regelmatig 'Petrus in het land' op zaterdagmiddag. Daar wordt in 20 minuten getoond waar een kerkelijke gemeente sterk in is. Dat gebeurt in Ede ook! Dus zijn wij op zoek naar wat voor mooie dingen er nu in de PGE-kerk gebeuren.' Gerda: 'En om zo hier en daar schouderklopjes uit te delen.' Gerda vertelt dat haar ervaringen met de kerk niet altijd positief waren. Gerda: 'Het is best vervelend als je in je enthousiasme teruggefloten wordt. Dan gaat het plezier er gauw af. Maar ik vind de kerk belangrijk genoeg om me daar voor in te zetten. Dat doe ik het liefst op de achtergrond in de vorm van een positieve bijdrage, samen met Wim.'

verschillen

Wat mij in beweging zet, is het thema voor deze Compassie. Wat zet jullie in beweging?

Gerda: 'Negatieve ervaringen uit het verleden motiveren mij juist om mee te werken aan een positieve ontwikkeling van de PGE. Ik wil graag dat de kerk midden in de wereld staat zonder vooroordelen, dogma's of tradities. Durf te bewegen!

Wim sluit aan: 'Je ziet zoveel goede dingen in de kerk, dat inspireert mij ook weer om goed te doen en om in beweging te komen. En soms plaats je een speldenprikje. We beleefden de avond over Malawi. Die avond sprak ik heel veel mensen, van Noord, van Zuid. Dan schrijf ik in het stukje: "Verschillen, ik heb er niets van gemerkt!"'

Ds. Jan Overbeeke

**"Een nieuw begin
dat het gemeenteleven
een extra impuls heeft
gegeven"**

In beweging komen

De uitnodiging voor de laatste dienst ooit viel op de deurmat. Ondanks dat we wisten dat het eraan kwam, klopte mijn hart toch wat sneller. De B.kerk waar we tien jaar lang in de pastorie naast hadden gewoond, was verkocht. In dat kerkgebouw hebben we heel veel meegemaakt, feestelijke diensten, trouwerijen en doopdiensten maar ook veel uitvaarten. Vreugde en verdriet, alles wat voorkomt in een levende gemeente. Ondanks dat het alweer tien geleden was dat ik daar als dominee afscheid nam, liet het me niet onberoerd. Daarom wilden mijn vrouw en ik als vanzelfsprekend die laatste dienst meemaken. De kerk was mudjevol, de dominee deed het goed, ze had gezorgd voor een mooie dienst en hield een gevoelige preek. Geen grafstemming, maar wel een afscheid met weemoed. "We verlaten nu dit kerkgebouw van hout en steen dat 115 jaar lang voor mensen tot een troostvolle en geborgen plek is geweest. Maar dat is niet het einde van de levende stenen, deze gemeente. Het is ook een nieuw begin.

Naar de A.kerk

De kinderen kwamen van de nevendienst terug. Ze hadden een grote kist bij zich. "Wat nemen we mee naar de A.kerk?", zo werd hen gevraagd. De kanselbijbel, de tafelkaarsen, het antependium, het avondmaalstel, de paaskaars, en niet te vergeten het lantaarntje van de nevendienst. Alles ging in de kist. De laatste symbolische handeling werd verricht door de voorzitter van de kerkenraad. Hij overhandigde een grote papieren sleutel aan de nieuwe eigenaar van het kerkgebouw. De B.kerk, het voormalige gereformeerde kerkgebouw dat in 1904 door de gemeenteleden met stuivers en dubbeltjes bij elkaar was gespaard, was vanaf nu geen eigendom meer van de gemeente.

De kinderen gingen in optocht met de kist naar buiten en de gemeente sloot daar bij aan. Zo wandelden we in een lange stoet naar de A.kerk. Daar kregen de meegenomen attributen hun nieuwe plaats. We zongen nog een lied, er werd gebeden en de zegen werd uitgesproken.

naar een nieuw begin

Dit was geen einde verhaal nu de B.kerk was verlaten. Nee, er was een nieuw begin gemaakt.

Een nieuw begin

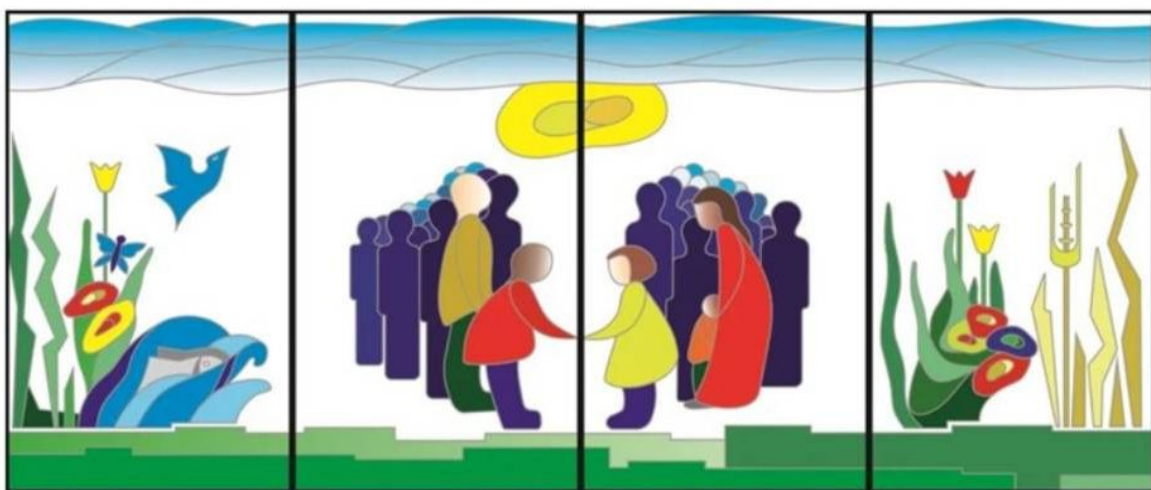
Of beter gezegd: er was een nieuw hoofdstuk begonnen, zoals er al zovele waren geweest in de lange geschiedenis van deze gemeente. De gemeente in deze plaats ontstond zoals bijna overal in Nederland in 1584. Toen werd de Protestantse godsdienst ingevoerd. Een nieuw begin na een chaotische tijd. Sindsdien is er heel veel gebeurd en zijn er veel moeilijke, maar ook mooie momenten geweest. In de 19e eeuw splitsten verontruste leden zich af van de Hervormde Kerk. Na een verwarrende tijd werd na hergroepering onder andere de Gereformeerde Kerk gesticht.

Vooralsnog kwamen zij samen in een provisorisch gebouwtje. In 1904 werd de nieuwgebouwde B.kerk door hen in gebruik genomen. Het gescheiden optrekken heeft geduurd tot 1992. De Hervormde- en Gereformeerde Kerk, samen 2200 leden, besloten om een Samen-op-Weg Gemeente te vormen met één kerkenraad en twee predikanten. In 2004 werd gefuseerd tot één Protestantse Gemeente. De beide kerkgebouwen bleven in gebruik.

Uiteindelijk bleek dit na 26 jaar, door krimp van het ledental, financieel niet meer haalbaar te zijn.

Hoe gaat het nu, zeven jaar later, met deze gemeente? Na een vacante periode is er al weer vijf jaar een predikant. Vorig jaar is een modern bijgebouw aan de kerk in gebruik genomen. Met beneden een gemeenschapsruimte en boven een mooie grote accommodatie voor de jeugdclubs. Het oude bijgebouw was van kort na de oorlog en voldeed niet meer. Een plaatselijke kunstenares en trouw gemeentelid heeft een prachtige blikvanger voor de glazen pui van het nieuwe gebouw ontworpen dat "De Ontmoeting" heet. Weer een nieuw begin dat het gemeentelieven een extra impuls heeft gegeven.

Is dit een bijzonder verhaal? Nee, zo ongeveer is het in veel gemeenten in Nederland gegaan. Noodgedwongen werden en worden er veel kerkgebouwen afgestoten. Soms gaat dat heel soepel en soms met pijn en moeite. Maar het belangrijkste is en blijft de gemeente, de levende stenen, waarmee de kerk van Christus wordt gebouwd. Dat is het meest waardevolle om te koesteren. Waar dat besef aanwezig is, komt men ook de pijn en moeite te boven.

'De ontmoeting' door Jopie Minnaard

'Duizendpoot' Marieke de Haan voelt zich als koster op haar plek

Een duizendpoot. Iemand die graag veel ballen tegelijk in de lucht houdt. Die woorden gebruikt Marieke de Haan om zichzelf bondig te typeren. 'En die eigenschappen passen volgens mij bij iemand die solliciteert op de functie van koster in een kerk.'

Door Pouw Jongbloed

Ze heeft zojuist de theekopjes gevuld; op tafel staat een schoteltje met twee stroopwafels. Marieke de Haan, veertig jaar geleden geboren in Friesland, kijkt daarna rond in de verder op deze zonovergoten woensdagochtend verlaten Beatrixkerk.

'Ik voel me hier op mijn plek', zegt ze met een glimlach op haar gezicht. 'Vandaag wordt het zo'n 25 graden. Ik kan helemaal niet zo goed tegen warmte. Alleen daarom al is dit gebouw voor mij een geweldige werkruimte.'

Marieke de Haan startte begin januari met haar nieuwe baan. 'Wie mij vijf jaar geleden had verteld dat ik als koster aan de slag zou gaan, had ik op dat moment raar aangekeken. Ik werkte toen in de zorg en daarvoor, in mijn vorige woonplaats Doetinchem, had ik een eigen praktijk als schoonheidsspecialiste en visagiste. Iets heel anders, ja. En dan moet je weten dat ik de Bijbelschool in Den Helder heb gedaan. En dat ik in de Evangelische gemeente waarin ik ben opgegroeid zangeres was van de band en leiding aan het kinder- en jeugdwerk heb gegeven.'

Haar voorgangster Matty Roseboom had de dochter van een Friese moeder en een in Ede geboren vader een jaar eerder, net voor de zomer, al eens gepolst of een baan als koster misschien iets voor haar was.

'Ik was toen nog niet eens zo lang gemeentelid in de Beatrixkerk. Om mensen te leren kennen bezocht ik allerlei activiteiten, bijvoorbeeld de nieuwjaarsborrel. Ik hielp soms ook mee als er iets werd georganiseerd. En toen kwam Matty met die ene vraag.'

Het antwoord van Marieke volgde niet direct, maar ze bleef erover nadenken. 'Ik werkte op de tweede verdieping in verzorgingshuis Het Maanderzand, op een steenworp van hier. Daar draaide ik mee in een huiskamer voor bewoners die extra aandacht nodig hebben. Met sommigen had ik nog echt contact. Ze zeiden soms: "Doe iets wat je leuk vindt, het leven duurt zo kort." Dat kwam bij mij serieus binnen, uit de mond van mensen die vaak naasten hadden verloren en ook hun gezondheid.'

'Een goede gastvrouw zijn in deze functie is vooral belangrijk'

"Blijf jezelf ontwikkelen", hield Marieke zichzelf in die periode ook meer dan eens voor. 'Ik was toe aan iets nieuws. Dus toen ik de advertentie voor de vacature van koster zag, heb ik de stoute schoenen aangetrokken. Nu moest ik doorpakken. Ik ging het gesprek aan en kreeg de baan.'

En hoe bevalt het? 'Heel goed, maar het is niet altijd gemakkelijk. Voor mij is een goede gastvrouw zijn in deze functie vooral belangrijk. Dat heb ik van huis uit meegekregen. Mijn vader deed veel vertaalwerk. Vaak kwamen mensen uit verschillende culturen bij ons over de vloer. Ik vond het fijn als ik eraan kon bijdragen dat zij zich bij ons snel op hun gemak voelden.'

In de kerk probeert zij diezelfde rol te vervullen. 'De kerk is een groot huis. Op zonden feestdagen, maar ook tijdens andere activiteiten in het gebouw doe ik samen met hulpkoster en andere vrijwilligers mijn best om een fijne sfeer te creëren.'

'Ik vond mijn eerste begrafenis als koster bijzonder om te doen. Je wilt ervoor zorgen dat in de voorbereiding en ook op de dag zelf alles goed verloopt voor de familie. Een doopdienst en bruiloft heb ik nog niet mogen meemaken, dat zijn toch ook heel speciale gebeurtenissen.'

De veertigdagentijd op weg naar Pasen was arbeidsintensief.

'Allereerst denk ik terug aan Stille Zaterdag. Er moest die dag heel veel gebeuren in de kerkzaal. Op een gegeven moment heb ik een powernapje gedaan in de nok van de kerk. Een halfuurtje, dat had ik echt even nodig. Na de paasnachtdienst hebben we toen nog alles in gereedheid gebracht voor de dienst op Eerste Paasdag.'

De afwisseling in het werk bevalt Marieke heel goed. 'Soms is het flink aanpoten. Maar dat is niet erg. Als alles goed verloopt, geeft het ook weer energie. Dat ik op feestdagen vaak moet werken, weet je als koster. Maar het is wel fijn dat ik met Pinksteren even gas terug kan nemen. De boog kan ook niet altijd gespannen zijn.'

Bewegen is zegen

Door John Biermans

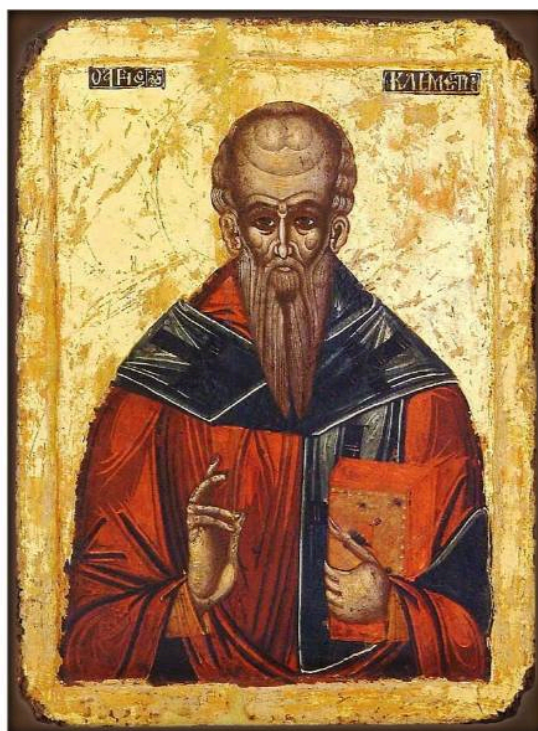
De evangelist Lucas begint zijn boek Handelingen zo ongeveer met het verhaal over Pinksteren. Hij beschrijft hoe de leerlingen van Jezus, als ze de Geest gekregen hebben, vol enthousiasme in beweging komen en tot hun verbazing tot veel meer in staat zijn dan ze zelf gedacht hadden.

Waardoor komt iemand in beweging? Het grootse verhaal van Lucas wijst de Geest aan als veroorzaker daarvan. En hoe is dat nu, met ons, gewone mensen? Hoe weet je dat het de Geest is die je ergens toe aanzet als je in actie komt? Of was het gewoon een aardig idee, een goede gedachte, die je op gang gebracht heeft?

Veel vragen dus, maar wat zijn de antwoorden? Toen de redactie van de Compassie hierover discussieerde zijn we daar niet echt uitgekomen.

Daarom heb ik een paar “vrienden” van mij geraadpleegd, “vrienden” die in het verleden een rol gespeeld hebben in de kerk. Zij hebben lang geleden teksten geschreven in het Grieks of Latijn. Van sommige van hun teksten heb ik vertalingen gemaakt en gaandeweg ben ik met de schrijvers bevriend geraakt.

Clemens, die vlak voor het jaar 200 een soort bisschop was in de grote Egyptische havenstad Alexandrië en directeur van iets dat nu een theologische hogeschool zou zijn, lachte me een beetje uit. ‘Wat stel je me nou een rare vraag. Kijk eens om je heen, in mijn stad. Mensen afkomstig uit allerlei verschillende landen wonen en werken hier.

*Icoon van Clemens ca. 1375;
kerk van de Maria van Perivleptos in
Ohrid (Tsjechië).*

En sommige van hen hebben wel wat hulp nodig: niet iedereen spreekt de taal als hij of zij hier arriveert. En ook niet iedereen vindt meteen werk en weet hoe hij zijn dagelijkse kost bij elkaar moet scharrelen. Kijk eens rustig rond en in no time zie je wel iets dat je in beweging brengt om de een of ander hulp te bieden.’

‘Maar wacht even,’ is de reactie van een vriendin uit Engeland, uit de 12e eeuw, die kluizenares is, ‘ik zit in mijn kluis. Verder dan mijn ommuurde groentetuintje kom ik niet. Soms spreek ik wel iemand, een voorbijganger, door het open raam. Maar meer contacten heb ik niet.’

Haar broer Aelred, de abt van een groot klooster, is toevallig bij haar op bezoek. Ooit schreef hij voor haar, trouwens op haar verzoek, een *regel voor vrouwelijke kluizenaars*. Nu zit hij buiten voor dat raam op het bankje, en reageert een beetje streng: 'Het is ook niet de bedoeling dat je contact hebt met veel mensen van buiten. Al je aandacht moet voor de Heer zijn. Daardoor worden je gebeden op gang gebracht en je gedachten. Als vanzelf zal dan je tong in beweging komen om liederen voor hem te zingen, en vooral Psalmen.'

Dan neemt de hoogleraar en theoloog Lactantius het woord. Hij maakte mee hoe in 315 in Rome keizer Constantijn, met wie hij goed bevriend was, het christendom bevorderde tot *toegestane godsdienst*. 'Mij brengt de zoektocht naar *de waarheid* in actie. Die vind je alleen in onze religie, die van de christenen. Ik heb een uitgebreide studietocht gemaakt langs alle filosofieën en godsdiensten van de Grieken en Romeinen.

En de conclusie is: in de geschriften die over de ene ware God gaan en zijn zoon Jezus, daarin vind je *de waarheid*; die kan je in beweging brengen en je leiden naar het eeuwige leven.'

Vier antwoorden en alle vier nogal verschillend. Het ene antwoord nogal praktisch, het andere hoog verheven en vol religieuze toewijding.

En welk antwoord zou je nu, in 2025 geven? Inmiddels heeft het christendom een geschiedenis van bijna 2000 jaar, een geschiedenis die op de schouders staat van wat joden gedacht en geschreven hebben gedurende ongeveer net zoveel jaren daarvoor. Vele, vele antwoorden kun je daar uit halen. Ontelbaar vaak is wel door iemand beschreven waardoor hij of zij in beweging gekomen is. Vaak zullen antwoorden op elkaar lijken, parallel aan elkaar lopen. Maar uiteindelijk moet ieder zijn eigen antwoord zoeken en daarnaar handelen. Elk oprecht antwoord is goed, ook al verschilt dat misschien flink van dat van anderen.

Suster Bertken in haar kluis. Ze was kluizenaars in Utrecht tussen 1427 – 1514 in een huisje dat tegen de Buurkerk aangemetseld was. (beeld: Marianne Vonkeman)

Hans Nagtegaal aan het roer van de PGE

Hans noemt zich “geparachuteerd in het hart van de PGE”. Vier jaar was hij “gewoon” gemeentelid en genoot vrijblijvend van de diensten op de verschillende vierplekken. Amper een jaar geleden werd hij gevraagd om voorzitter van het College van Kerkrentmeesters (CvK) te worden. En daar hoorde niet veel later ook het tijdelijk invullen van de vacature van moderamenvoorzitter bij. ‘Zo staat het beschreven en dan kan ik geen “nee” zeggen’, licht de voormalig interimmanager toe.

Door Steven Berendsen

Zodoende kwam Hans na enkele jaren pensioen weer in de dynamiek van zijn oorspronkelijke werk terecht. ‘Ik heb alle vertrouwen in de PGE als fijne geloofsgemeenschap. Het gros van de gemeenteleden die ik spreek, en dat zijn er veel, ervaart dat. Zij horen van de wrijvingen binnen de organisatie, maar merken daar in de kerkdiensten en doordeweekse activiteiten heel weinig van. Gelukkig maar. Ondertussen ben ik met de andere drie moderamenleden, waar ik veel kracht van ontvang, aan het uitzoeken waar de spanningen rond onze fusie precies liggen. Er is de afgelopen drie jaar veel rancune ontstaan die we nu met luisteren en erkennen proberen te begrijpen en ontkrachten. In mijn werk heb ik altijd ruim baan gegeven aan tegenspraak. Als je daar goed naar luistert, kun je op tijd bijsturen en blijft er vertrouwen in de goede afloop.’ Met de tegenspraak zit het nu wel goed erkent Hans.

Hij heeft regelmatig gesprekken met verontruste gemeenteleden en hij hoopt dat die meer inzicht in de pijnpunten op gaan leveren. Helemaal helder zijn die nog niet.

Op je gemak voelen

Ook de financiële situatie van de PGE is nog diffuus, vertelt Hans als voorzitter van het CvK. Hij kan helaas nog niet aangeven of en hoelang de fusie van vijf wijkgemeenten naar twee vierplekken voldoende financiële zekerheid geeft.

‘De jaarrekening en begroting van de afgelopen periode hebben we geparkeerd. We zetten nu de schaarse menskracht in op de begroting voor 2026. Op basis van die getallen kunnen we opnieuw naar de toekomst van de PGE kijken en besluiten nemen.’ Hans neemt alvast een voorschot op de uitkomst en voorspelt dat gezien de terugloop van de inkomsten we niet nog een paar jaar kunnen “houden wat we hebben”. Dat zet tijdsdruk op het huidige proces. Tijd en rust zijn juist nodig voor herstel van vertrouwen in de goede afloop. ‘Dat is inderdaad een groot dilemma’, erkent Hans. Hij vertelt dat hij als crisismanager bij dat soort tegenstellingen zelf de knoop doorhakke, maar dat hij nu met veel geduld en souplesse consensus moet bereiken. ‘Ik lig er niet wakker van, maar het houdt mij wel meer bezig dan toen ik werkte. Vooral ook omdat ik het in een kerk ook naar mijn zin wil hebben, me op mijn gemak voelen.

Dat lukt nu helaas niet altijd’, erkent Hans eerlijk. Het gaat Hans aan het hart dat een grote groep leden zich sinds de fusie niet gehoord voelde en dat daar spanning door is ontstaan. ‘We hebben de afgelopen maanden veel tijd genomen om die leemte te vullen en gelukkig zijn we wel weer samen op weg. Alle betrokkenen zijn van goede wil en samen zijn we aan het ontdekken waar de spanning precies zit en hoe we dat kunnen verbeteren.

Meedoen helpt

Hans ervaart dat het in een kerk veel meer tijd vergt om tot een gedragen beslissing te komen dan in een professionele organisatie. Daar komt bij dat sommige gemeenteleden ongeduldig worden en op de zaken vooruit lopen of hun mening geven over anderen. ‘In mijn werk hield ik mensen altijd aan de regel dat je alleen mét mensen spreekt en nooit óver mensen. Dat leidt immers altijd tot conflict? Die regel kan ook ons als PGE helpen om de huidige rancunes te laten afnemen.’ Hans kijkt bezorgd bij de vraag of het draagvlak voor samenwerking nog breed genoeg is. Hij weet dat mensen even een pas op de plaats maken en hun (financiële) talent nu niet aanbieden in afwachting van een betere stemming. ‘Ik snap dat mensen nu liever niet meehelpen, maar daarmee worden de knelpunten wel veel groter. Want er is veel werk te doen.’ Hans noemt het organisatorisch en toekomstgericht werk binnen de kerkenraad, het pastorale werk in de buurtkringen en de activiteiten voor toerusting en diaconie. ‘Ik hoop dat mensen hun eigen belang iets opzij durven zetten en zich laten verrassen door de geest die gaat stromen als ze een taak op zich nemen. Want dat hebben we in de PGE heel hard nodig, we zijn immers één kerk...’

Benodigheden:

350. gr. bloem
125 gr. suiker
90 ml. olijfolie
½ zakje bakpoeder
½ zakje vanillesuiker
1 dessertlepel kaneel
½ dessertlepel kruidnagelpoeder (8 kruidnagels, fijngestampt in een vijzel)
ca. 5 gr. zout
20 gr. verse gist
(= ca. 5 gr. gedroogde gist)
ca. 175 à 200 ml. water
ca. 5 à 7 eetlepels sesamzaadjes

voor de honing-saus:

50 gr. suiker
100 ml. honing (of zelfs iets meer)
100 ml. water (eventueel iets meer)

John Biermans presenteert in deze rubriek een gerecht dat met passie is bereid.

Koek voor de Geest

Maar twee keer per jaar wordt op het eilandje Elaphónisos, dat aan de zuidoostpunt van de Pelopónnisos ligt, de koek met de naam lagána tou méli gemaakt: op de dag voordat de vastentijd begint en op de zaterdag voor Pinksteren. Het is een cake-achtige, zoete koek met veel honing. De zoetigheid moet de Pinkster-Geest voorstellen. Ook in de vastentijd 'zweeft' deze Geest rond: het vasten is bedoeld om verdieping te vinden in je geloof; en daarvoor kan de Geest je op gang brengen.

Laat de gist zacht worden in een kommetje met een scheutje van het water (lauw) en een beetje van de suiker.

Meng alle ingrediënten goed door elkaar in een ruime kom; het beslag mag niet te droog worden, zoals brooddeeg, maar moet wat plakkerig blijven. Laat het geheel 1 à 1 ½ uur rusten onder een vochtige doek (het rijst nauwelijks).

Doe het beslag in een ingevette springvorm. Bestrooi met de sesamzaadjes en druk deze aan. Bak de koek in een voorverwarmde oven (180 gr.) gedurende 45 à 60 min. (prik erin om na te gaan of hij gaar is).

Doe de ingrediënten voor de honingsaus in een steelpannetje, breng al roerend aan de kook en laat ca. 2 min. pruttelen.

Als de koek ca. 10 min. uit de oven is, haal deze uit de springvorm en schuif hem op een bord of plank. Snijd in stukken. Overgiet de koek met de honingsaus. Hij smaakt de volgende dag het lekkerst.

Con passione

Deze Italiaanse uitdrukking klinkt bijna gelijkluidend aan Compassie, de naam van dit tijdschrift. Het betekent zoets als 'met hart en ziel'. En dat duidt op de manier hoe een hobby beoefend wordt.

Daarover kan voortaan in deze rubriek gelezen worden.

In dit nummer de 'onderwaterwereld' van Janine Donselaar.

Mijn passie is **duiken**

Dit maakt het voor mij speciaal:

Door onder te duiken in die andere wereld onder water, kan ik beslommeringen van de wereld boven water loslaten. Geluiden van boven water dringen niet meer door. Ik hoor mijn eigen in- en uitademing, de bellen die ik uitblaas. Ik zweef, voel me vrij als een vogel. Als ik weer opduik in de wereld boven water, lijkt deze weer als nieuw en treed ik deze met hernieuwde energie tegemoet.

Zo is mijn passie ontstaan:

Op onze 14e huwelijksverjaardag hebben mijn man en ik samen onze eerste duik beleefd die ons vol vuur zette. Een nieuw gezamenlijk avontuur ontsprong.

Wat je over mijn passie moet weten:

Duiken doe je in tweetallen, samen met je duikbuddy. Mocht er iets gebeuren onder water, dan leer je als buddy de ander veiligheid te bieden. Oog voor en vertrouwen op die ander. Communiceren met gebaren, oogcontact, een aanraking. Het heeft onze relatie verdiept

Ik wil dit graag met jou delen omdat:

Delen van mijn passie doet het verlangen naar de volgende duik groeien. Als je het beeld van jouw passie nu eens even aan de binnenkant van je ogen gaat bekijken, de kleuren, het licht, geluid en je gevoel erbij boven laat komen. Krijg jij dan ook niet ongelooflijk veel zin en energie om dit samen met iemand anders te beleven?

Donderdagochtend in de Beatrixkerk: De buurt ontmoeten in de kerk

Iedere week, op donderdagochtend, komen enkele vaste groepjes mensen bijeen in de Beatrixkerk: Zoals de dames van de 'Open Kerk', alsmede een groep mensen van 'Kerk en Buurt'.

Door Han Pol

De grote deur aan de voorzijde van de kerk wordt om 10 uur geopend. In de kerk klinkt stemmige muziek, de paaskaars brandt, er kan een kaarsje worden aangestoken, er ligt een dank- en voorbedeboek. Ook is er een fraai boekje met beschrijvingen van de vijftien glas-in-loodramen van de kerk beschikbaar. Zes dames zijn, twee aan twee, de gastvrouwen van de 'Open Kerk', een initiatief om kerk en buurt meer op elkaar te betrekken, met ruimte voor o.a. gesprek en rust.

Het is een initiatief van de vorige predikant, Theo Pieter de Jong, die in de beginperiode zelf op donderdagochtend de gasten ontving. 'Wie zijn jullie gasten?', vraag ik de dames. 'Dat zijn in de eerste plaats bewoners uit de buurt, die bijvoorbeeld zeggen: we zien de kerk hier elke dag, maar we willen 'm graag eens van binnen bekijken.' 'Ook zijn er gemeenteleden die aangeven: ik wil gewoon een poosje in

'Ik wil gewoon een poosje in de kerk kunnen zitten'

de kerk kunnen zitten, om te bidden bijvoorbeeld. Er komen mensen van het gezondheidscentrum Beatrixpark, hier

V.l.n.r.: Betty de Jong, Aly Batterink, Nynke van Gurp, Riekje van Grootheest, Janny Westmaas en Anny Gootjes.

Handenarbeid op vierplek Zuid met in het midden Elly Hofstra.

recht tegenover. Eén keer per jaar komt er jeugd van de scholen. Jongeren lopen dan langs meerdere kerken en voeren daar allerlei opdrachten uit. Sommige jongeren deinzen meteen weer terug, als ze in de kerk komen en andere zijn heel benieuwd en vragen door. Er kwam ook eens een man die in Canada woont. Hij was op visite bij familie in Ede en was hier ooit in de Beatrixkerk gedoopt en getrouwd. Fijn vond hij het om in de doop-, belijdenis-, huwelijks- en overlijdensregisters te kunnen kijken: wie staan erin vermeld, wie kent hij nog? Wat leveren deze ontmoetingen de gastvrouwen zelf op, vraag ik. 'Heel mooie gesprekken!', is het eensluidende antwoord.

Aan de achterzijde van de kerk komt wekelijks een groepje mensen bij elkaar. Elly Hofstra,

medeoprichter, en Hennie van de Born, zijn de stuwende krachten bij een initiatief dat ruim dertig

'Iets om naar uit te kijken'

jaar geleden in de Noorderkerk startte. Elly vertelt dat "Kerk en Buurt" ooit ontstond vanuit de enquêteresultaten van de gemeente. 'Men vond dat er, buiten de zondagse diensten om, weinig onderling contact was. Ook was er de wens om iets te betekenen voor de mensen uit de buurt rond de kerk. Verschillende initiatieven ontstonden. Een daarvan was "Kerk en Buurt", een aanvankelijk tweewekelijkse inloopochtend op de donderdagmorgen. Al gauw werd het iedere week inloopochtend. Er ontstonden onderlinge contacten en dat is nu nog steeds het geval.

De Beatrixkerk is inmiddels de derde locatie, na de Noorderkerk en de Taborkerk. De ene week doen we een eenvoudige vorm van handenarbeid, de andere week ligt de focus meer op spel, een quiz of af en toe bingo. Maar wil je alleen maar even binnenlopen voor een kopje koffie of thee, dan ben je ook hartelijk welkom. Twee keer per jaar hebben we een lunch, met Kerst en Pasen. Financieel worden we ondersteund door de PGE en bij binnenkomst staat er een potje voor de deelnemers om te kunnen sparen voor handenarbeid materiaal e.d. De inloop is voor iedereen, ongeacht geloof. Het is mooi dat al zoveel jaar de inloopochtend iets is om naar uit te kijken voor mensen uit de kerk én uit de buurt.'

Het heeft Zijne Majesteit de Koning de Orde van

Hennie Timmerman moet er niet aan denken elke avond op de bank voor de tv te zitten:

'Mijn lintje is voor iedereen met wie ik maatschappelijke hulp bied'.

Door Pouw Jongbloed

Voor Hennie Timmerman is de Koninklijke onderscheiding, die ze de vrijdag voor Koningsdag kreeg uitgereikt, niet alleen voor haarzelf. 'Een prachtig gebaar, ik werd erdoor overrompeld. Het voelt vooral als teken van waardering, dit lintje is ook voor alle mensen met wie ik op allerlei terreinen maatschappelijke hulp bied'.

Liefst zestien jaar was de nu 71-jarige Edese scriba van de Open Hof. 'Tenminste, dat vertelde de burgemeester bij de ceremonie. Dat wist ik niet eens, ik vind het ook niet zo bijzonder. Iets doen voor een ander, daar wordt jouw eigen leven rijker van. Hou elkaar vast, zeg ik altijd. Ik kan mijn leven niet voorstellen zonder vrijwilligerswerk. Als je gezond bent, draag je jouw steentje bij. Ik moet er niet aan denken hele avonden op de bank tv te kijken of een boek te lezen.'

Timmerman verrichtte binnen en buiten de kerk vele vrijwilligerstaken. Als ze er iets uit mag lichten, hoeft ze daar niet lang over na te denken. 'Ik was vanaf de start betrokken bij Kerken met Stip, een vereniging opgericht met 75 kerken die zich inzet voor mensen in een sociaal kwetsbare levenssituatie. Eerst waren dat met name ex-gedetineerden, later ook dak- en thuislozen'. Vanuit dat initiatief werd in Ede tien jaar geleden het project Zin op Zondag opgetuigd. Elke zondag wordt een maaltijd bereid. Dat gebeurt in het Gemeentecentrum van de Lutherse Kerk aan de Beukenlaan 12.

'Dat doen we met een fantastische groep, met gemeenteleden uit allerlei kerken in Ede. Het geeft een geweldig gevoel van verbondenheid. Het is fijn om juist op zondagmiddag die mogelijkheid te bieden elkaar te ontmoeten. Voor mensen met weinig sociale contacten is er verder weinig te doen in Ede. We zien ook steeds vaker arbeidsmigranten binnenkomen, mannen en vrouwen die soms net hun werk zijn kwijtgeraakt. Als zij hun verhaal kwijt kunnen, gezelligheid ervaren en tegelijkertijd een hapje en een drankje nuttigen, ben ik dankbaar dit te mogen organiseren'. En daar wil Hennie Timmerman zolang ze kan heel graag mee doorgaan. Ze hoopt anderen langs deze weg ertoe te bewegen ook een bijdrage te leveren. 'Eens in de zes weken ben je op zondagmiddag aan de beurt. Voor mij voelt het als onze plicht iets te doen om de samenleving een beetje mooier te maken'.

behaagd u te benoemen tot Lid in Oranje-Nassau

'Vrijwilligerswerk is wederkerig, zo voelt het voor mij'. Haar lintje ligt thuis op de schoorsteen, omringd door felicitatiekaartjes. Als ze ernaar kijkt, geniet Toos Ettema (77) een beetje na.

'Het was leuk, maar ik sta er niet te lang bij stil. We gaan gewoon weer door, hoor. Ik vind het leuk als vrijwilligerswerk dat vaak op de achtergrond wordt gedaan, op deze manier toch wel wordt gezien en gewaardeerd'.

Ze heeft zich langdurig ingezet voor "Bespreek het Samen", een interkerkelijke samenwerking in Ede. 'Ik maak graag van de gelegenheid gebruik een beetje aandacht te vragen voor het nieuwe programma dat in juli op onze website (www.bespreekhetsamen-ede.nl) staat. Er worden zoveel mooie, verbindende activiteiten georganiseerd.'

Het Vrij Atelier is een van de initiatieven waarvoor Toos Ettema, lid van de geloofsgemeenschap Katholiek Ede, zich belangeloos heeft ingezet.

'Amateurkunstenaars die samen schilderen in de Franciscuszaal van de Antoniuskerk, weer veertien deelnemers dit jaar. Samen delen wij diezelfde passie, ieder brengt het op zijn of haar eigen wijze tot uiting. Het plezier dat je samen beleeft en de warme contacten die je opdoet, is waardevol. Het is mijn hobby, en met mij, de hobby van meer mensen.'

Vrijwilligerswerk is wederkerig, zegt ze tenslotte. 'Als je iets geeft, krijg je er ook iets voor terug. Dat merkte ik vele jaren geleden al toen ik dagboottochten voor stichting De Zonnebloem hielp organiseren voor mensen die zelden of nooit de deur uitkomen. Te zien hoe onze gasten op de boot opfleurd, gaf mij ook altijd weer energie.'

Liefst 28 jaar zette Ettema zich in voor De Zonnebloem. 'Ik was, als ik ergens bij betrokken raakte, van de lange adem. Bij Bespreek het Samen heb ik het stokje vorig seizoen overgedragen. Aan alles komt een einde. Ik heb het altijd met veel plezier gedaan en dan is het fijn wanneer anderen in jouw voetsporen dit willen voorzetten.'

Mijn beste ik

Hoe moeizaam zoek ik
Naar mijn beste ik:
Mijn lieve, maar ook geliefde mij
Luistert naar U, maar hoort er zo graag bij.

U zet een streep door mijn akkoord.
En wijst mij op een brede én een smalle hemelpoort.
Beide wegen gaan niet samen
Zó menselijk: mijn ja én Amen.

Het niet-menselijke, is wat U verlangt:
Het besef dat het alleen van Ú afhangt.
Slechts door te volgen die stem vanuit mijn hart.
Brengt mij nu tot een radicaal nieuwe start.

U vraagt mij 'slechts' te veranderen
Voor mijzelf, de aarde en de anderen.
Te bewegen richting Heil en Zegen
Alleen dan kom ik mijn beste ik tegen.

Han Pol

Doen we genoeg? Genoeg te doen buiten de kerk

Op woensdag 26 juni is het nieuwe programma van Bespreek het Samen, seizoen 2025-2026 klaar! Een prachtig, veelzijdig en ruim aanbod van ongeveer 70 evenementen. Samen luisteren en in gesprek gaan over onderwerpen rond bijbel, geloof, kunst, cultuur en samenleving. Het programma wordt aangeboden door diverse samenwerkende kerken in Ede. Het is voor iedereen toegankelijk, ook wanneer iemand geen lid is van een kerk.

Het Bespreek het Samen-logo heeft een ondertitel gekregen: waar bezinning, kunst en samenleving bij elkaar komen, omdat we vinden dat onze activiteiten, die onderverdeeld zijn in zes categorieën, veel meer zijn dan alleen maar samen bespreken.

Hierbij een greep uit het nieuwe seizoen:

Categorie A - Bijbel en geloof > Leren van Luther, Bachcantate, evangelist Johannes.

Categorie B - Geloof en leven > boekbesprekingen, spreker Henk Peter Steenhuis, poëzie & dialoog, Zingevingscafé, bezoek Holocaustmuseum.

Categorie C - Leerhuis > weerbaarheid – Sam Janse, Pascal, spreker Govert Buijs, via crisis Franz Liszt.

Categorie D - Samenleving > Binnenveldse Hooilanden, bezoek aan klooster Sion, opruimcoach.

Categorie E - Spiritualiteit & kunsten > instuderen van The Armed Man van Jenkins, Requiem van Rutter, theater met Kirsten Benschop, fascinerende films in Cultura, dansend op weg naar Pasen, Iconen construeren.

Categorie J - Jongeren > film Barbie met nabespreking Tabitha van Krimpen.

Zoek leuke activiteiten uit en geef je vóór 8 september op via www.bespreekhetsamen-edel.nl

Contact

Algemene informatie Protestantse Gemeente Ede

Vierplek Noord

De Open Hof, Hoflaan 2, Ede
Ds. Agnès Gilles tel. 06-41866969
e-mail: ds.gilles@pgede.nl

Vierplek Zuid

Beatrixkerk, Beatrixlaan 54, Ede
Ds. Marcel Wielhouwer tel. 06-54633456
e-mail: ds.wielhouwer@pgede.nl

Scriba: scriba@pgede.nl

Heeft u vervoer nodig naar de kerk?

De Open Hof, b.verduyn@upcmail.nl,
0318-617912
Beatrixkerk, d.peters51@upcmail.nl,
0318-646648

Meldpunt van overlijden 06-26945994

Vragen

omtrent pastoraat of buurtkringen:
ONETeam@pgede.nl
omtrent diaconie: vzdr@pgede.nl
omtrent vrijwillige bijdrage: kb@pgede.nl

Adreswijziging of andere wijzigingen
doorgeven? leden@pgede.nl

Adres Kerkelijk Bureau:

Willem de Zwijgerlaan 4a, 6713 NT Ede

Vergaderruimte reserveren:

De Open Hof,
agendabeheeropenhof@gmail.com
De Beatrixkerk, kosterzuid@pgede.nl

Website PGE: www.PGEde.nl

Wilt u wekelijks het digitale nieuws uit de PGE ontvangen?

Meld u dan aan: weeknieuws@pgede.nl
De PGE heeft een eigen app, alleen voor leden, de PGEde-app (Android en IOS).
Downloaden in de store (tablet of smartphone) en in de app aanmelden.
Na toestemming van de beheerder krijgt u toegang tot de app.

Rekeningnummers

PGE: NL11INGB 0000 8675 84
diaconie PGE: NL21 RABO 0307 0772 33

Colofon

Compassie, nr 8, juni 2025

Redactie:

Liesbeth Mulder, Mariëlle Tempelman,
Han Pol, ds. Jan Overbeeke, John Biermans,
Peter van Veen, Steven Berendsen,
Pouw Jongbloed.

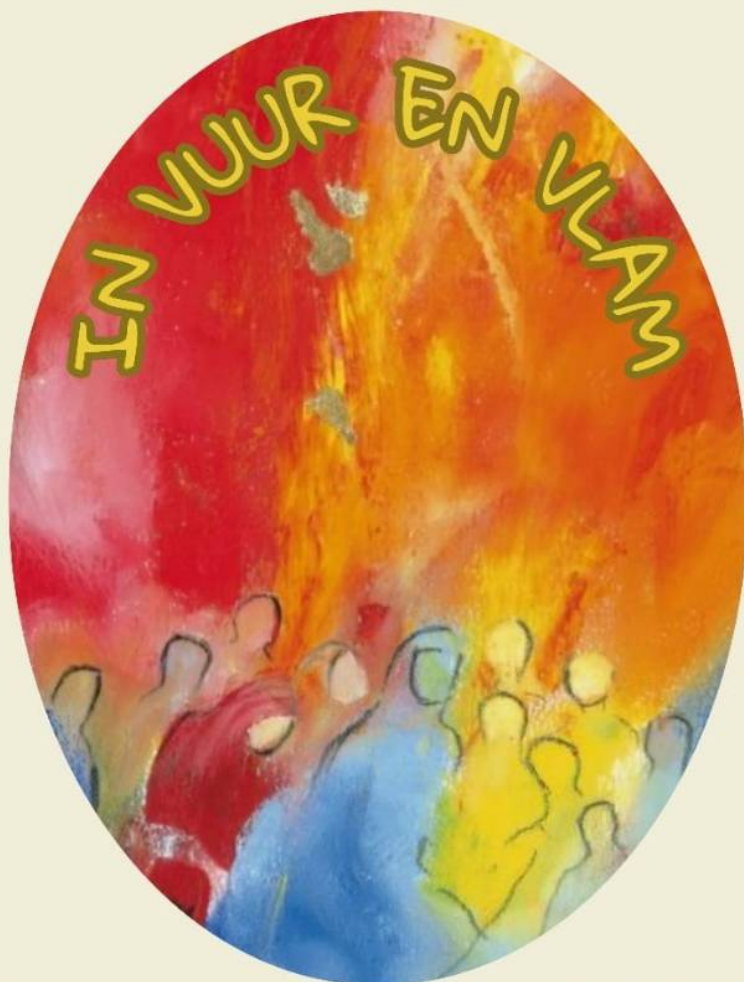
Fotografie en opmaak: Theo Weening

Contact: vz@pgede.nl - voor suggesties en vragen over inhoud en verspreiding

E-mail: compassie@pgede.nl

PINKSTERVIERING 2025

PGE en Emmaüs

W
E
L
K
O
M

Zondag 8 juni om 10.00 uur
Langekampweg 6 (Skeelerbaan)

Voorganger:
ds. Marcel Wielhouwer
Zang:
Paula Vos

De kinderen mogen
suikerspinnen maken
en hun eigen skeelers
en step meenemen

Na afloop van de dienst treffen we elkaar onder
het genot van een kopje koffie/ thee/ limonade
met iets lekkers. (Wie neemt er iets mee?)

BIJ wisselvallig weer gaan we naar De Open Hof.
Via de website en de PGE app. houden we u op de hoogte.